

ISSN 2091-5187

СЕРВИС

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ЖУРНАЛ

№2

2026

SERVIS

ILMIY-AMALIY JURNAL 2026 -yil, 2-soni

Muassis: Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

O‘zbekiston Matbuot va axborot agentligi tomonidan 2008-yil 31-dekabrda
0561-raqam bilan ro‘yxatga olingan.
O‘zR OAK Riyosatining 19.03.2017 y., 239/5-sonli qarori bilan e’tirof etilgan

Tahririyat a’zolari:

Mas’ul kotib:

i.f.d., prof. M.Q.Pardayev

Muharrirlar:

i.f.d., dotsent F.A.Safarov
PhD, dotsent I.M.Pardayeva
PhD, I.Sh.Ernazarova

Texnik muharrir:

katta o‘qituvchi F.O.O‘roqov

Korrektor:

PhD, dotsent v.b.
T.I.Yahyoyev

Sahifalovchi:

PhD, dotsent v.b.
H.N.Ochilova

1 yilda 4 marotaba
chop etiladi.

**O‘zbekiston hududida
tarqatiladi.**

Tahririyat manzili:

140100, Samarqand shahar,
Amir Temur ko‘chasi, 9-uy,

tel.: +998(66)233-28-38,
+998(97)913-74-40

faks: +998(366)231-12-53
el.pochta:

samisiservis@mail.ru

Tahrir hay’ati raisi:

M.E.Po‘latov – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori,
i.f.d., professor

Tahrir hay’ati raisi o‘rinbosari:

O.M.Pardayev – SamISI prorektori, iqtisod fanlari doktori,
professor

Tahrir hay’ati a’zolari:

M.M.Muxammedov – SamISI professori, iqtisod fanlari
doktori

D.R.Zaynalov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

O.M.Murtazayev – TDIUSF direktori, iqtisod fanlari doktori,
professor

M.R.Boltabayev – TDIU professori, iqtisod fanlari doktori

R.X.Ergashev – QarMII professori, iqtisod fanlari doktori

B.K.G‘oibnazarov – iqtisod fanlari doktori, professor

I.S.To‘xliyev – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

K.B.Urazov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

D.H.Aslanova – iqtisod fanlari nomzodi, professor

Q.J.Mirzayev – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

B.I.Isroilov – TDIU professori, iqtisod fanlari doktori

G.M.Shodiyeva – SamISI professori v.b., iqtisod fanlari doktori

S.N.Toshnazarov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

R.N.Normaxmatov – SamISI professori, texnika fanlari doktori

A.Bektemirov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

M.T.Alimova – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

Z.Dj.Adilova – TDIU professori, iqtisod fanlari doktori

Sh.O.Quvondiqov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

L.N.Xalikova – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

F.A.Safarov – SamISI dotsenti, iqtisod fanlari doktori

A.M.Karimova – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

I.B.Mattiyev – SamISI professori, pedagogika fanlari doktori

B.F.Boronov – SamISI professori v.b., iqtisod fanlari doktori

A.N.Xoliqulov – SamISI professori, iqtisod fanlari nomzodi

X.A.Raximov – SamISI dotsenti, PhD

S.A.Babanazarova – SamISI dotsenti, PhD

H.N.Ochilova – SamISI dotsenti v.b., PhD

I.R.Berdikulova – SamISI dotsenti v.b., PhD

A.Q.G‘apparov – SamISI dotsenti v.b., PhD

TURIZM VA MEHMONXONA XO‘JALIGI	
Jahongir Rasulovich Zaynalov, Muxabbat Ismatjon qizi Umirzoqova Kambag‘allikni qisqartirishda turizm xizmatlarining o‘rni	63
Озода Мамаюнусовна Пардаева “Ақлли туризм” соҳасида оилавий тадбиркорлик тизимини ривожлантириш йўналишлари	67
Райхона Садриддиновна Амриддинова, Мехринисо Мирзохидовна Кахрамонова Тренды устойчивого туризма и их применение в Узбекистане	71
Farida Abduxalimovna Axmedjanova, Kamola Abdumurodova, Dilnoza Shokirova O‘zbekistonda turistik xizmatlarni standartlashtirish va sertifikatlashtirish tizimini takomillashtirish yo‘llari	77
Ziyovuddinxon Toshbolta o‘g‘li Bakayev Turizm va mehmondo‘stlik industriyasida turistik dala hovlilar tomonidan ko‘rsatilayotgan xizmatlar samaradorligini oshirish yo‘llari	80
Камилла Бахромовна Суюнова Современные маркетинговые подходы в туризме	87
Muhriddin Husniddin o‘g‘li Qilichov Buxoro tarixiy markazidagi meros obyektlarida turistik sig‘im imkoniyatlari	91
Raxmatulla Hayitboyev, Bobir Zoirovich To‘qsonov Buxoro viloyatida turizmni rivojlantirish istiqbollari	98
Лариса Алижоновна Мусабаева, Тимур Ибодуллаевич Ибрагимов Гули Авазхон қизи Ганиева Оценка конкурентоспособности туристических предприятий на региональном рынке	102
Nurbek Janon o‘g‘li Toshev Mintaqaviy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirishda turizm sohasining konseptual modelini takomillashtirish	105
Raxmatulla Hayitboyev, Shohzod Baxtiyor o‘g‘li Sadinov, Feruz Yorqin o‘g‘li Hasanov Navoiy viloyatida turizmni rivojlantirish istiqbollari	110
Nilufar Xabibjonovna Xolboyeva, Rayxona Sadriddinovna Amriddinova Gruziya tajribasi asosida O‘zbekistonning rekreatsion turizm sektorini rivojlantirish imkoniyatlari	113
Kamol Sharifovich Yuldashev Buxoro viloyatida avtoturistlar uchun “Avtoturargoh” loyihasini amalga oshirish istiqbollari	116
Temurbek Salomov Ziyorat turizmining barqarorligini oshirish va xizmatlar sohasiga ta’siri	122
MENEJMENT VA MARKETING	
Azizjon Isroiljonovich Ibroximov, Mashxura Toirxonovna Alimova Oliy ta’lim muassasalarida KPI tizimini samarali joriy etish va yuritish	126
Xilola Nematovna Ochilova Boshqarish tizimida raqobatbardoshlikni oshirishda karyerani rivojlantirish texnologiyalarining ahamiyati	130
Navruzbek Zarifovich Niyatov Xizmat ko‘rsatish sohasida boshqaruvni takomillashtirish	135
Samar Safarovich Bozorov Mintaqa milliy turizm bozorining kotent marketing brendining shakllanish darajasi	139
Sadulla Shodiyevich Urazov Tashkilot boshqaruvida CAPI modelidan foydalanishning nazariy va amaliy asoslari	143

Raxmatulla Hayitboyev – SamISI dotsenti,

Shohzod Baxtiyor o‘g‘li Sadinov – Navoiy viloyati Turizm boshqarmasining bosh mutaxassisi

Feruz Yorqin o‘g‘li Hasanov – Navoiy viloyati Turizm boshqarmasining bosh mutaxassisi

NAVOIY VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI

Annotatsiya. Maqolada Navoiy viloyatining turizm sohasini so‘nggi yillarda rivojlantirishdagi yutuqlarining tahlili keltirilib, istiqbolda viloyatda turizmni mavjud resurslar, imkoniyatlardan foydalanib yanada rivojlantirish bo‘yicha tavsiyalar berilgan.

Kalit so‘zlar: cho‘llar, hududlar, hunarmand, chashma, strategiya, topshiriq, turizm halqasi, lager, turizm klasteri, kemping, glemping, yarmarka.

Kirish. Cho‘llar va adir mintaqalarida turizmni rivojlantirish muammolarini o‘z vaqtida hal qilish, kelajakda cho‘lliklar iqtisodiyotini ko‘taruvchi bu sohani o‘z vaqtida rivojlantirish Turizm qo‘mitasi”ning asosiy vazifalaridan bo‘lishi lozim. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining «2026-yilda Navoiy viloyatini barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi Qarorida «Navoiy viloyatini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishni jadallashtirish, tadbirkorlarga yanada qulay shart-sharoitlar yaratish, investisiyalarni jalb qilish, har bir tuman va shaharni ixtisosligidan kelib chiqib rivojlantirish, mavjud zaxira va imkoniyatlardan samarali foydalanish, aholi daromadlarini oshirish va turmush darajasini yanada yaxshilash maqsadi» qo‘yilgan [1].

Bu maqsadlar bo‘yicha Navoiy viloyatida ichki va xalqaro turizmni rivojlantirishni amalga oshirish uchun quyidagi topshiriqlar berilgan:

- (a) 2026-yil yakuniga qadar Nurota tumanidagi markaziy istirohat bog‘ida «Naqshlar va nurlar» milliy kashtachilik markazini qurish;
- (b) «Chashma» ziyoratgohini «Naqshlar va nurlar» milliy kashtachilik markazi bilan bog‘lagan holda yagona turizm halqasini tashkil etish;
- (v) yagona turizm halqasi doirasida hunarmandchilik, savdo va xizmat ko‘rsatish sohalarida yangi loyihalarni amalga oshirish, sayyohlarning kamida bir kun tunab qolishini nazarda tutuvchi turistik marshrutlar ishlab chiqish;
- Turizm qo‘mitasi bilan birga 2026-2027-yillarda Xatirchi tumanining Langar va Angidon qishloqlarida turizm va xizmat ko‘rsatish sohalarida investisiya loyihalarini amalga oshirish choralari ishlab chiqish.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. O‘zbekiston viloyatlarining ichida eng katta hududlarni egallagan Navoiy viloyatida turizmni rivojlantirishga masalalariga davlatimiz katta e‘tibor bermoqda. Bu yo‘nalishda Samarqand iqtisodiyot va servis instituti jamoasining o‘ziga munosib hissasini ham qayd qilish lozim. Institutning olimlari so‘ngi yillarda viloyatda xalqaro va ichki turizmni rivojlantirishning ilmiy-uslubiy-amaliy omillarini ishlab chiqdilar [3,4]. Viloyatda ekoturizmni majmual rivojlantirish tadqiqotlari bajarildi [2], viloyatning cho‘llarida ichki va xalqaro turizmni rivojlantirishning strategiyalari ishlab chiqildi [6,7], viloyatda Payg‘ambarimiz Muhammad Alayhissalom yaqinlarining muqaddas ziyoratgohlarida ichki va xalqaro ziyorat turizmini rivojlantirish bo‘yicha ma‘lumotlar berildi, marshrutlar ishlab chiqildi [5,7]. Navbatdagi vazifalar Navoiy viloyatida turizm sohasini yanada rivojlantirishning yangi resurslarini, imkoniyatlarini tadqiq qilish hisoblanadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Kuzatuv, analitik tahlil, ilmiy ekspeditsiya, Navoiy viloyatidagi turizm resurslarini o‘rganish, statistika, usullaridan foydalanildi.

Tahlil va natijalar. O‘zbekistonning turizm sohasidagi taraqqiyotiga Navoiyliklarning hozirgacha qo‘shib kelayotgan hissalarini ancha salohiyatli hisoblanmoqda. Quyida Navoiy viloyatining keyingi yillarda turizmni rivojlantirishdagi yutuqlarini keltiramiz:

I.Sayyohlar oqimi bo‘yicha:

- 2024-yil davomida viloyatga 420,2 ming xorijiy va 2 mln. 485,0 ming mahalliy turistlar tashrifi qayd qilindi. Bu 2023-yilga nisbatan 2,6% o‘shishni tashkil qildi, turizm eksporti hajmi 105,0 mln. AQSh dollariga yetkazildi;
- “O‘zbekiston bo‘ylab sayohat qil”, “Manguberdi vataniga sayohat”, “Moziyga sayohat” dasturlari asosida 906,7 ming Navoiyliklarning mamlakatimiz bo‘ylab sayohatlari amalga

oshirildi(2023-yilda 803,4 ming mahalliy sayohatchilar);

- Viloyatning Xatirchi, Nurota, Navbahor, Karmana, Qiziltepa tumanlaridagi turizm resurslari, obyektlarini qamrab olgan 340,0 km masofadagi 60,0 ta obyektni tarkibiga olgan 14 ta turizm marshrutlaridan iborat “Navoiy turizm xalqasi” yo‘nalishi bo‘yicha transport vositalarida, piyoda sayohat qilish marshrutlari ishlab chiqildi;
- 2024-yilda 21 ta turistik kompaniyalar o‘zlarining faoliyatlarini boshladi, ulardagi turmarshrutlar soni 70 taga yetkazildi.

II. Joylashtirish vositalarini tashkil etish bo‘yicha:

-2024-yilda 34 ta (10 ta mehmonxona, 17 ta oilaviy mehmon uyi, 4 ta xostel va 3 ta o‘tovli oromgoh) vositalari tashkil etilib ularning soni 238 taga, o‘rinlar soni 7 003 taga yetkazildi;

III. Turizmning ishga tushirilgan loyihalari bo‘yicha;

-2024-yilda 231,6 mlrd. so‘mlik 19 ta loyihalar ishga tushirilib 126 ta yangi ish o‘rinlari yaratildi;

-Xatirchi tumani “Oltinsoy MFY hududida joylashgan termal buloqlardan foydalangan holda 15,0 mlrd. so‘mlik 1 ta sog‘lomlashtirish obyekti va 6,0 mlrd. so‘mlik 1 ta xostel ishga tushirildi;

-“Qizilqum safari” MChJ Aydarko‘l bo‘yida 500 o‘rinli o‘tovli lager tashkili qildi. Bu lagerda otda, tuyada sayr qilish, ov qilish,avtomagistral yo‘lda 2 ta restoran, savdo do‘konlari, transport va turkompaniya xizmatlarini o‘z ichiga olgan turizm klasteri tashkil etildi;

-“Yurt Camp» MChJ Konimex tumanida 12,0 mlrd. so‘mlik 500 o‘rinli o‘tov lageri, otda va tuyada sayr qilish, ov qilish, avtomagistral yo‘lda 2 ta restoran, savdo do‘konlari, transport va turkompaniya xizmatlarini o‘z ichiga olgan turizm klasteri tashkil etildi;

-«Kamel Travel» MChJ Aydarko‘l bo‘yida 18,3 mlrd. so‘mlik mehmonxona, 5 ta kemping, 2 ta glemping, basseyn, restoran xizmatlaridan iborat turizm klasteri tashkil qilindi”;

-Xatirchi tumanidagi “Langar” mahallasiga “Turizm mahallasi” nomi berildi, Langar qishlog‘ida 20 ta oilaviy mehmonxona uyi va 5 turdagi qo‘shimcha xizmatlar turlari tashkil etilib, 80 ta yangi ish o‘rinlari yaratildi.

IV. Turizm sohasida kadrlar salohiyati oshirish va ta’lim muassasalari bilan ishlash bo‘yicha:

-2024-yilda Samarqand iqtisodiyot va servis instituti hamda Turizm boshqarmasi hamkorligida 2 marotaba “Turizm sohasi-milliy iqtisodiyotning muhim drayveri” mvzusida ilmiy-amaliy anjuman va treninglar tashkil etildi;

-Mamlakatimizda birinchilardan bo‘lib Navoiy tajribasi asosida navoiy shaharidagi 22-umumiy o‘rta ta’lim maktabida o‘quvchilar uchun “turizm to‘garagi” o‘z faoliyatini boshladi;

-Aydarko‘l suv havzasi atrofidagi dam olish maskanlarida 60,0 mln. so‘mlik 12 km, Konimex tumani “Sputnik Navoiy” MChJ o‘tovli lageriga 20,0 mln. so‘mlik 25 km optik tolali internet tarmoqlari tortildi.

V. Viloyatda turizm salohiyatini targ‘ib etish bo‘yicha:

-2024-yilda 14 ta tur-info tashkil etildi. Jumladan, Konimex tumanida Yangiqazg‘on ovulida yangi turistik loyiha «Yurt Camp» turizm klasterining ochilishi tadbirlarida yirik tur-info tashkil etilib 15 ta OAV vakillaridan iborat delegasiyalar ishtirok etishdi;

-2024-yilnig sentyabri oyida Nurota tumanida «So‘zana va kashta» milliy hunarmandchilik san‘ati festivali o‘tkazilib, 150 xorijiy, 1000 nafar mahalliy sayyohlar jalb qilindi. Nurota kashtachilik san‘ati va hunarmandchiligi targ‘ib qilindi;

- 2024-yilning 19-21 mart kunlari Rossiya Federasiyasining Moskva shaharida o‘tkazilgan «MITT xalqaro turizm yarmarkasi»da «O‘zbekiston-yagona milliy stendi» bilan Navoiy viloyati turizm vakillari ishtirok etib, viloyatning turizm salohiyati targ‘ib qilindi;

-« Ipak yo‘lida turizm» 29- Toshkent xalqaro turizm yarmarkasida Navoiy viloyati turizm sohasi vakillari ishtirok qilib, Osiyo, Yevropa mamlakatlari, Arab davlatlari, Rossiya va MDH davlatlarining vakillari bilan turizmni hamkorlikda rivojlantirishning xalqaro shartnomalari, memorandumlarini imzolashdi;

- Navoiy viloyatining turizmi salohiyatini targ‘ib qiluvchi 6 turdagi 1000 dan ortiq tarqatma materiallar tayyorlanib, ommaviy tadbirlar va xorijiy sayyohlarga tarqatilib kelinmoqda.

Navoiyliklarning viloyatda pandemiya asoratlari batamom tugatilgandan keyin ichki va xalqaro turizm oqimlarini tobora kuchaytirib borishi natijalarini ham ijobiy baholash lozim(1-jadval). Viloyatning turizmidagi firmalar 2019-yilda xalqaro turistlarni qabul qilish bo'yicha yaxshi natijani ko'rsatmoqda(57 423turistlar), pandemiya yillarida albatda xorijiy turistlarning mamlakatimizga kelishi keskin pasaygan. Xorijiy turistlarning Navoiy viloyatiga tashrif qiluvchilar sonining oshishi 2022-yildan boshlangan (26 201xorijiy turistlar).So'ngi ikki yillik ko'rsatkichlarda o'sish-266,47%ni tashkil qilmoqda.

1-jadval

Navoiy viloyatida 2019-2024-yillarda turistlarga ko'rsatigan xizmatlarning o'sishi sur'atlari¹

TVR	Yil lar	Faoliyat ko'rsatkichlari					
		Xorijiy turistlar soni,nafar	2023-yilga nisbatan o'sish,%	Mahalliy sayyohlar soni, nafar	2023-yilga nisbatan o'sish,%	Tushum,(eks port xiz matlari, ming dollar)	2023-yilga nisbatan o'sish,%
1.	2019	57 423	-	20 404	-	19 297	-
2.	2020	2 800	-	18 000	-	1 064	-
3.	2021	9 000	-	522 000	-	2 250	-
4.	2022	26 201		995 000		6 550	
5.	2023	157 704	100,0	1 406 420	100,0	39 426	100,0
6.	2024	420 240	266,47	2 485 055	176,69	105 062	266,47

Viloyat turizmidagi mahalliy turistlarni qabul qilish xorijiy turistlarning tashrif ko'rsatkichlariga nisbatan yillar bo'yicha ancha past, o'sish surati - 176,69%. Turistlarga turizm xizmatlarini ko'rsatishdan olingan tushum miqdoridagi so'ngi yilda-105,062 ming AQSh dollarini tashkil qilgan (o'sish-266,47%). Bu natijalar Navoiy viloyati turizm sohasini jadal rivojlantirishning istiqbolli yo'liga tushib olganligini tasdiqlaydi.

Xulosa va takliflar.

1.Navoiy viloyatida xalqaro turistlarni jalb qilishda turizm infratuzilmalarini yaratish bo'yicha xalqaro miqyoslardagi salohiyatli ishlar va tadbirlar amalga oshirilmoqda. Navoiy viloyati turizmining yutuqlari ichki va xalqaro miqyoslarda ko'rgazmalar va festivallarni tashkil qilish orqali namoyish qilinayapti, Navoiyliklar ko'plab xorijiy davlatlarning turizmi bilan hamkorlik shartnomalarini amalga oshirishmoqda.

2.Navoiyliklar ichki turizm oqimini kuchaytirishning strategik rejalarini mukammal ishlab chiqishlari zarur. Viloyatda ichki turizmni rivojlantirishning barcha imkoniyatlari mavjudligiga jiddiy e'tiborni qaratishlari lozim.

3.Viloyatda ichki va xalqaro turizmni rejali, samarali rivojlantirishda viloyatdagi mavjud resurslardan to'liq foydalanishning dasturlarini ishlab chiqishi va amalga oshirishi zarur.

4.Viloyaning hududida yangi tashkil qilingan Qizilqum milliy parkiga ichki va xalqaro turistlarni jalb qilishning reklamalari, marshrutlarini yaratish va turizm bozoriga chiqarish. Nurota davlat tabiat qo'riqxonasida ekoturizm-rekreasiyani rivojlantirishga davlatimiz tomonidan ruxsat berilganligidan samarali foydalanish dasturlarini ishlab chiqish.

5. Viloyatdagi Qosim Shayx, Mavlono Deggaroniy, Boyazid Bastomiy va Sa'd ibn Vaqqos ziyoratgohlarida ichki va xalqaro ziyoratchilar oqimini kuchaytirishning dasturlarini ishlab chiqish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «2026-yilda Navoiy viloyatini barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi Qarori, Toshkent,11.02.2026-yil,PQ-58-son.
2. Islomova R. A., Ekologik turizmni rivojlantirishning muammolari. Monografiya, Toshkent, “Iqtisodiyot”, 2014.-131 b.
3. Hayitboyev R.,O'zbekistonning cho'llarida turizmni tashkil qilish va rivojlantirishning strategik yo'nalishlari. «STAR-SEL» MCHL. Nashriyot-matbaa bo'limi. Samarqand, 2022.-

¹ Navoiy viloyati turizmni rivojlantirish bo'shkar masi hisobotlaridan

175 b., ISBN:998-9943-9077-0-6.

4. Hayitboyev R., O‘zbekistonning cho‘llarida turizmni rivojlantirish istiqbollari, Monografiya, Samarqand, 2018.-143 b.
5. Hayitboyev R., S. A. Abduxamidov Navoiy viloyatida ziyorat turizmini rivojlantirish. SERVIS J. Maxsus soni, Samarqand, 2023.-91-96 b.
6. Hayitboyev R., O‘zbekistonning cho‘llarida turizmni tashkil qilish va rivojlantirishning strategik yo‘nalishlari. Respublika amaliy-Grant-loyihasi, 2022-y.
7. Hayitboyev R., S. Abduxamidov, Payg‘ambarimiz Muhammad Alayhissalom yaqinlarining Navoiy viloyatidagi ziyoratgohlari. «Turizm sohasi iqtisodiyotning muhim drayveri» mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya maqolalari to‘plami (2023 yil 25-noyabr). Samarqand, 2023.-435-440 b.

Р.Хайитбоев, Ш.Садинов, Ф.Хасанов	R.Khaitboev, Sh.Sadinov, F.Hasanov
Перспективы развития туризма в Навоийской области	Prospects for the development of tourism in the Navoi region
Аннотация. В статье представлен анализ достижений Навоийской области в развитии туристической отрасли за последние годы и даны рекомендации по дальнейшему развитию туризма в регионе с использованием имеющихся ресурсов и возможностей в будущем. Ключевые слова: пустыни, регионы, ремесленник, родник, стратегия, задание, туристическое кольцо, лагерь, туристический кластер, кемпинг, глэмпинг, ярмарка.	Abstract. The article analyzes the achievements of the Navoi region in the development of the tourism sector in recent years and provides recommendations for the further development of tourism in the region using existing resources and opportunities in the future. Keywords: deserts, regions, craftsman, spring, strategy, task, tourism ring, camp, tourism cluster, camping, glamping, fair.

Nilufar Xabibjonovna Xolboyeva – SamISI, Turizm va mehmondo‘stlik mutaxassisligi
1-bosqich magistranti

Rayxona Sadriddinovna Amriddinova – SamISI “Turizm” kafedrası professori v.b., i.f.n.

GRUZIYA TAJRIBASI ASOSIDA O‘ZBEKISTONNING REKREATSION TURIZM SEKTORINI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI

Annotatsiya. Maqolada O‘zbekistonning rekreatsion turizm sektori ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligi tahlil qilindi, uning iqtisodiy o‘shish, bandlik, hududiy infratuzilma modernizatsiyasi va aholining sog‘lom turmush tarzini shakllantirishdagi o‘rni yoritildi. Shuningdek, O‘zbekistonning rekreatsion salohiyati Gruziya tajribasi bilan qiyosiy tahlil qilinib, tabiiy resurslardan foydalanish samaradorligi, infratuzilma holati, boshqaruv modeli va xususiy sektor ishtiroki bo‘yicha mavjud ustunliklar va kamchiliklar aniqlandi. Kalitso‘zlar: rekreatsion turizm, turizm, ijtimoiy-iqtisodiy o‘shish, barqaror rivojlanish, jamiyat farovonligi, O‘zbekiston turizmi, Gruziya tajribasi.
--

Kirish. Rekreatsion turizmning ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligi jamiyat farovonligi, aholining sog‘lig‘i, madaniy rivoji va hududlarning barqarorligiga ta‘sir ko‘rsatadigan ko‘p qirrali jarayondir. U dam olish ehtiyojlarini qondirish bilan birga iqtisodiy faollikni rag‘batlantiradi, infratuzilmani modernizatsiya qiladi va yangi ish o‘rinlari yaratadi. So‘nggi yillarda sog‘lom turmush tarzi, ekologik hududlarga qiziqish va pandemiyadan keyingi sog‘lomlashtirish ehtiyojlari rekreatsion turizm ahamiyatini yanada oshirib, xizmatlar sohasi, transport va bandlikka bevosita ta‘sir ko‘rsatmoqda.

Birlashgan Millatlar tashkilotining Turizm bo‘limi ma‘lumotlariga ko‘ra, 2025 yilda xalqaro turizm tushumlari 1,9 trillion AQSh dollariga yetgan bo‘lib, sayyohlar soni 1,52 milliard nafarga yaqinlashgan.¹ Turistik oqimlarning o‘shishi nafaqat tarixiy va madaniy obyektlarga, balki rekreatsion va ekologik turizm manzillariga bo‘lgan talabning ortishi bilan ham izohlanadi. Bu esa rekreatsion turizmning global iqtisodiyotdagi o‘rnini mustahkamlab, uning ijtimoiy-iqtisodiy foydasini yanada oshirmoqda.

¹<https://www.untourism.int/news/international-tourist-arrivals-up-4-in-2025-reflecting-strong-travel-demand-around-the-world>

ISSN 2091-5187

❧ “SERVIS” ❧

Jurnal Samarqand iqtisodiyot va servis instituti tahririyat
bo‘limida nashrga tayyorlandi.

15.05.2026-yilda terishga berildi. 26.05.2026-yilda bosishga ruxsat etildi. Ofset
bosma qog‘ozi. Qog‘oz bichimi 60x84_{1/8}. “Times” garniturasini. Ofset bosma usuli.
Shartli bosma tabog‘i 15,4. Hisob-nashriyot
tabog‘i 14,37. Adadi 100 nusxa. Buyurtma № 0105A/26

Samarqand iqtisodiyot va servis institutining
matbaa bo‘limida chop etildi.
Litsenziya № 025316.
Reestr № X-119112.

Manzil: Samarqand shahri, Shoxruh ko‘chasi, 60-uy.

© Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, 2026.